

ROVARTANI KÖZLEMÉNYEK FOLIA ENTOMOLOGICA HUNGARICA

(SERIES NOVA)

T. O. M. IX.

1956.

Nr. 24.

TÁRSASÁGI ÉLET

A következőkben röviden beszámolunk a Magyar Rovartani Társaság 1955 évi működéséről és a Társaság életében jelentős eseményekről.

1955-ben, hagyományainkhoz híven, a 10 előadást, illetve évi rendes közgyűlést megtartottuk. Előadástíléseink programja a következő volt:

1955. január 21.-én: Márkné Benedek Ilona: Gyógynövényeinket károsító bogarakról; Jobbágyiné Joó Ilona: Gubacsok Bátorligetről; Balás Géza: Adatok a kerti növényeket károsító díszbogarak ismeretéhez. Megjelent 40 tagtársunk.

1955. február 18.-án: Dr. Jermy Tibor & Sáringer Gyula: Fotoperiódus hatása a burgonyabogár és az amerikai fehér szövőlepke diapauzájára; Dr. Kovács Lajos: Ujjonnan megtelepedett nagylepkefajaink terjedése; Sáringer Gyula: A Tanymecus dilaticollis, a kukorica új kártevője. Megjelent 52 tagtársunk.

1955. március 18.-án: Kovácsné Muray Éva: A Velencei hegység Cerambycidaái; Szűcs József: Megfigyelések Lithocolletis neveléseim közben; Dr. Lenczi Rezső: Bogárvilág a Sátor hegységben; Dr. Machay László & Dr. Lovas Béla: Az amerikai fehér szövőlepke egy eddig ismeretlen vírusáról. Megjelent 73 tagtársunk.

1955. április 15.-én: Andrásfalvy András: Hazai hangyafajok kolónia-alapítására vonatkozó megfigyelések; Dr. Kovács Lajos: Homokos területeink jellemző nagylepkéi; Szabó János: Ujabb

adatok a magyar törpefűrkészek /Proctotrupidae/ ismeretéhez. Megjelent 64 tagtársunk.

1955.május 20.-án: Dr. Issekutz László: Adatok a kormospille /Theresimiza ampelophaga/ biológiájához; Dr. Szelényi Gusztáv: Hogyan alakulnak ki az életközösségek? Megjelent 52 tagtársunk.

1955.június 17.-én: Mócsár Miklós: Méhfélék rendszere, elterjedése, ökológiája és szerepük a mezőgazdaságban; Dr. Kovács Lajos: A *Colias chrysothema* Esp. Magyarországon. Megjelent 35 tagtársunk.

1955.szeptember 16.-án: Szűcs József: Magyarország Nepticulidái; Dr. Kaszab Zoltán: Magyarországi új Meloe; Dr. Kovács Lajos: Érdekes lepkefaunisztikai adatok a Sashegyről. Megjelent 38 tagtársunk.

1955.október 21.-én: Dr. Székessy Vilmos: Rovarélet a borostyánkő fenyőerdőben; Közgyűlés. Megjelent 51 tagtársunk.

1955.november 18.-án: Szűcs József: Nepticulidák gyűjtése, nevelése, preparálása; Dr. Balogh János: A biocönológia új irányai. Megjelent 59 tagtársunk.

1955.december 16.-án: Balás Géza: Megemlékezés Földi János születésének 200 éves évfordulójára alkalmából; Dr. Éhik Gyula: „Magyarország Állatvilága” c. sorozat eddig megjelent 8 füzetének ismertetése; Dr. Gózmány László: Egy hét a Sátoros hegyekben. Megjelent 46 tagtársunk.

Amint ebből a gazdag programból kitűnik, összesen 26 előadás hangzott el, amelyet 22 előadó tartott. Ilyen változatos programra az előző években még nem volt példa. Nem mulaszthatjuk el, hogy ezen a helyen is köszönetünket ne nyilvánítsuk előadóinknak fáradozásukért és azért, hogy munkájukkal hozzájárultak a Magyar Rovartani Társaság célkitűzéseinek megvalósításához.

Annak ellenére, hogy előadóüléseinken igen változatos tárgykörű és nivós előadások hangzottak el, mégsem sikerült a látogatottságot emelnünk. A 10 előadónál összesen 510 hallgató vett részt, ami az előző évi 1954-es számhoz képest /590/ visszaesést jelent, de magasabb mégis az 1953-as létszámnál /476/. Ennek oka több körülményben keresendő. Egyrészt az előadóterem befogadóképességének határai, másrészt a tagság nagy részének igen komoly hivatali és társadalmi elfoglaltsága, továbbá az üléseink propagandájának hiányosságai járultak hozzá ahhoz, hogy a látogatottság az 1954.évi átlaghoz képest visszaesést mutatott. Ha szaküléseink átlagos hallgató létszámát más, sokkal nagyobb létszámú és nagyobb anyagi lehetőségekkel rendelkező biológiai egyesületekhez hasonlítjuk, kitűnik, hogy a Magyar Rovartani Társaság szaküléseinek látogatottsága viszonylag mégis magas. Javítani lehetne azonban a látogatottságon, ha az egyetemi és középiskolai tanulóifjúság köréből még több érdeklődőt vonnánk be a hallgatóság soraiba.

Az elhangzott előadások témaköre igen változatos volt. Faunisztika, állatföldrajz, etológia, biológia, cönológia, rovarakórtan, gazdasági rovarak szerepeltek a műsoron. Különösen jelentősek voltak azok az előadások és elvi viták, amelyek a rovar cönológiai kutatás időszerű kérdéseiről és feladatairól elhangzottak. Az e témakörrel foglalkozó vezető magyar cönológusok a Magyar Rovartani Társaság plénumát tartották legalkalmasabbnak ilyen viták megrendezésére. Ez is bizonyítja, hogy a Magyar Rovartani Társaság előadói komoly tudományos fórumot jelentenek hazánkban.

Polyóiratunk kiadásának ügye a Népművelési Minisztérium Muzeyi Főosztályának és a Természettudományi Muzeyum Állattárának támogatásával megnyugtató módon rendeződött, a Folia Entomologica Hungarica rendszeres megjelenése a jövőben is biztosítottnak látszik. 1955. januárjában jelent meg az 1954-es kötet 166 oldal terjedelemben, míg az 1955-ös kötet 180 oldal terjedelemben látott napvilágot. 1956-tól kezdődően a

Rovartani Közlemények megjelenése tervszerűbben, jobban előkészítve és idejében a naptári évben fog megjelenni. Sikerült biztosítani nagyobb arányú terjedelemmővekedést is. Így 1956-ban két, egyenként 180 oldalas füzetrel lépünk a Társaság tagsága elé.

Társaságunk létszámában az elmúlt évben jelentős változások nem történtek. Taglétszámunk további 10 fővel emelkedett, úgy hogy ma 185 tagot tartunk nyilván. A pénztári beszámolókból kitűnik, hogy a tagság nagy része befizeti tagdíját és lassan megszűnnek a hátralékok és a Társaság vezetősége évente biztosan számíthat mintegy 150 tagtárs évi 10 Ft-os tagdíjára. Nem mulaszthatjuk el azonban, hogy tagtársaink figyelmét fel ne hívjuk arra, hogy tagdíjaikat, továbbá a Rovartani Közlemények füzetenkénti 10 Ft-os megváltási árát pontosan fizessék be, mert különben fizetési kötelezettségeinknek nem tudunk eleget tenni. Bevételeinket a legszükségesebb és nélkülözhetetlen adminisztrációs kiadásokon kívül egyedül és kizárólagosan a Társaság folyóiratának céljaira fordítjuk. Ennek az ügynek a támogatása pedig egyaránt mindannyiunk feladata, sőt kötelessége is.

Évi rendes közgyűlésünket 1955. október 21.-én tartottuk. Ez alkalommal az elnök, a titkár, a választmány egy harmada, a számvizsgáló bizottság és az ellenőr mandátuma járt le. Új választás alapján a tisztikar és választmány a következőképp alakult:

elnök:	Dr. Székessy Vilmos 3 évre
I. alelnök:	Dr. Dudich Endre 2 évre
II. alelnök:	Dr. Szelényi Gusztáv 1 évre
titkár	Dr. Kaszab Zoltán 3 évre
szerkesztő:	Dr. Soós Árpád 2 évre
segédszerkesztő:	Kovács István 2 évre
pénztáros:	Zsirkó Gizella 2 évre
jegyző:	Hajdu Ilona 1 évre
könyvtáros:	Dr. Móczár László 1 évre

választmány: 3 évre

Dr. Endrődi Sebő
Jablonkay József
Móczár Miklós
Dr. Ujhelyi Sándor
Szalkay József

2 évre

Balás Géza
Dr. Podor Jenő
Dr. Gozmány László
Dr. Kovács Lajos
Reskovits Miklós

1 évre

Balogh Imre
Dr. Györfi János
Hattán Miklós
Reichart Gábor

számvizsgáló bizottság: 1 évre

Dr. Lengyel Gyula
József János
Szócs József

ellenőr:

Dr. Issekutz László

A közgyűlés jóváhagyta a Társaság 1955. évi költségvetését és valamennyi beszámolásra kötelezett tisztikari tag számára a felmentvényt megadta.

A titkári beszámolóhoz tartozik a Társaság tagjait ért magas kitüntetések méltatása.

Az 1955-ös Kossuth-díjasok között 2 illusztris tagunk szerepelt. Dr. Kádócsa Gyula tiszteleti tagunk és Dr. Ürösi-Pál Zoltán tagtársunk.

Kádócsa Gyula professzor urat különösen meleg szeretettel üdvözljük ez alkalommal, nemcsak azért, mert sok évtizedes tudományos munkásságát koronázza meg ez a legmagasabb magyar kitüntetés, hanem azért is, mert Kádócsa Gyula tudományos tevékenysége szinte kezdettől fogva szorosan összefüggött a Magyar Rovartani Társasággal. Társaságunk alapító tagja, sok éven át volt titkára, majd több cikluson keresztül elnöke. A magyar rovartan művelése terén szerzett érdemei elismerésül 6 évvel ezelőtt a Társaság közgyűlése egyhangú lelkesedéssel tiszteleti tagjává választotta. A Kossuth-díj betetősége élete munkásságának és valamennyiünknek az az óhaja, hogy további munkálkodással még sok éven át öregbítse tudása tárházából a magyar rovartan jó hírnevét.

Örösi-Pál Zoltán tagtársunk, a biológiai tudományok doktora, a méhek szerelmese és világviszonylatban is egyik legavatottabb kutatója. Volt alkalmunk már néhány mesteri előadását meghallgatni szakülésünkön. A méhek életéről írt szakkönyvei és népszerű kiadványai büszkeségei a magyar természettudományos irodalomnak. Tudományos munkásságának elismerése Kossuth-díjjal benntünket is a legnagyobb örömmel tölt el és kívánjuk, hogy még sok lehetősége adódjék komoly felkészültségének, elmélyülésének, kutatásai eredményeinek ismertetésére. Sokáig élvezhesse az alkotó élet örömeit.

Magas állami kitüntetésben többen részesültek tagtársaink közül. Ezek közül kiemeljük Dr. Dudich Endre professzor ur, alelnökünk 60. születésnapja alkalmából kapott, legnagyobb helyről jött kitüntetését. A kormányzat elismerte a felsőoktatás és a tudományos kutatás terén elért hervadhatatlan érdemeit. A Magyar Rovartani Társaság minden tagja meleg szeretettel csatlakozik az ünneplők táborához. Dudich professzor urat kora ifjúságától szoros kapcsolat fűzi a Magyar Rovartani Társasághoz, annak azóta is aktív tagja, ma is évek óta nagyrabecsült alelnöke. A rovartan ügyében tett szolgálatait nem lehet eléggé méltányolni szavakkal. Eltekintve saját rovartani tárgyú, világszerte elismert kutatásainak eredményeitől, legnagyobb érdeme abban van, hogy iskolát alapított. Tanári működése kezdetéig a ~~zoológia~~ zoológia művelése, a faunisztika, az állatföldrajz mostohagyermekai voltak a biológiának, ma viszont az eltelt több mint 2 évtized munkásságának eredményeként a tanítványok légiója dolgozik azokon az alapokon, amelyet az egyetemen Dudich professzor urtól kaptak. A Magyar Rovartani Társaság majd mindegyik kutatója vagy közvetlenül Dudich professzor ur tanítványa, vagy legalább tanítványának vallja magát. A Társaság szellemi életének fellendülése nem véletlenül esik egybe Dudich professzor ur tanári működésével. Azt hiszem, valamennyi tagtársunk óhaját nyilvánítom, amikor további sok sikert kívánunk mind újabb tanítványok nevelésében, mind a tudományos kutatások terén.

Kitüntetett tagtársaink közül meg kell még emlékeznünk Kutass Emil albertirszai általános iskolai igazgatóról, aki a kiváló tanár igen megtisztelő címét és az ezzel járó jutalmat kapta 1955-ben. Kutass tagtársunknak ez uton tolmácsoljuk őszinte jókívánságainkat.

A személyi hírekhez tartozik annak bejelentése, hogy Dr. Nihályi Ferenc tagtársunk a biológiai tudományok kandidátusa fokozatot szerelte meg disszertációjával, amely a magyarországi szunyogfélék rendszertani feldolgozását tartalmazta. Állami kitüntetésben részesültek még 1955-ben Dr. Székesy Vilmos elnök és Dr. Kaszab Zoltán titkár.

Összefoglalva az elmúlt év eredményeit, megállapíthatjuk, hogy a Magyar Rovartani Társaság az elmúlt évben is jó munkát végzett. Tovább erősítette a Társaság személyi és anyagi kereteit és a rovartani kutatások közlésének fontos fóruma lett. A Társaság felvirágzása továbbra is azon az egyenes, zökkenésmentes emelkedőn halad, amelyet az előző években a vezetőség és a tagság együttes munkája kiépített.

A jövőt illetően a Társaság tevékenységét megszabják az előttünk álló feladatok. A magyar zoológiának, természetesen a magyar rovartannak is, központi kérdése ma a „Magyarország Állatvilága” c. 22 kötetre tervezett kézikönyvnek a következő 5 éves tervben való megírása és megjelentetése. Ez a munka nem csekély feladatot ró mindannyiunkra. Kutatókra éppúgy mint amatőrökre. Ennek a munkának a megírása nemzeti feladat. Ez a munka ugyan a jelen ismeretanyagát tartalmazza majd, de mégis a jövő számára készül. Aigner lepkekönyve 50 évre megszabta a magyar lepkészet fejlődésének, illetve egyhelyben topogásának az utját, éppúgy lesz ez a munka is, reméljük fellendítője az elkövetkező évek rovartani kutatásainak. Ma minden entomológus nemzeti kötelessége, hogy minden erejével, tudásának teljes latba vetésével támogassa ennek a nagyszabású munkának a megírását és teljes befejezését. Az utókor

számon fogja tartani és számon is kéri az e téren kifejtett munkálkodásunkat. Ez a kérdés ma központi feladata kell legyen a Magyar Rovartani Társaságnak és a Társaság maga is üztönzó fórum kell legyen arra, hogy kutatóinkat a jó munkák megírásához üztönözze és ahhoz hozzásegítse.

Dr. Kaszab Zoltán
a Magyar Rovartani Társaság
titkára

Felelős: Dr.Kaszab Zoltán
Magyar Rovartani Társaság, Budapest, VIII.Baross u.13.

